

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravišstvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 23. marca.

Dočim v navadnem življenji često malobrojna društva praznujejo desetletnice obstanka svojega, završila se je desetletnica vladanja ruskega carja popolnoma tiho, brez vsake oficijalne in neoficijalne slavnosti in mi tem povodom nemamo drugega gradiva, nego članke v raznih časnikih, ki z večjo ali manjšo srečo in objektivnostjo poskušajo označiti, v koliko se je v tej dobi Rusija premenila, je li in v čem je napredovala. Izmej različnih glasov zdi se nam posebno zanimiv oni „Novega Vremena“, ki, naglašajoč koreniti preobrat in ozdravljenje države na vse strani, piše:

„Tudi naš splošni položaj je tak, da ne treba želeti si boljšega. Daleč od vseh agresivnih teženj, a strogo in neodstopno držč se mirne politike, umela je Rusija, ne samo osvoboditi se težkega jerobstva trojne zveze, čuvala je tudi političko ravnotežje Evrope pred upornimi navali od strani srednjeevropskih držav. Sedaj njo (Rusijo) vsi priznajo kot zaščitnico miru, znajo, da je toli močna, da nihče ne sme miru rušiti. Rusija ni nikomur pretila, ali ona je za vse strašna; ona se ni nikomur dobrikala, a vsi se sedaj trudijo, da so pazni proti njej; tudi sami neprijatelji njeni izkazujejo jej svoje spoštovanje.“

Rečeni list potem opisuje stanje l. 1877—78., neugodne posledice Berolinskega dogovora, pri katerem so se ruski državniki preverili, da gledé vzhodnega vprašanja nima zaveznika, in pa mnoge neuspehe na balkanskem poluotoku, zakrivljene s tem, da se je še vedno računalo na prijateljsko sporazumljenje z dotičnimi državami. Omenja dalje, kako se je sklenila trojna zveza in kako so si jo izkoristile vlasti: Angleži vzeli so si Egipt, Francozje Tunis in Tonkin, Italijani kos vzhodne Afrike, kako so se srednje-evropske vlasti sporazumele z Angleško in Italijo, da so skupno ovirala rusko politiko v Bolgarski.

„Vsled tega, piše „Novo Vremja“ nadalje, prenehale so vse iluzije o pravem smotru srednje-evropske politike na balkanskem poluotoku. Skušalo se je izključiti vsako utikanje Rusije na evropske dežele. Angleška je poskušala, kako bi Rusijo pritegnila na srednjo Azijo in pretila jej z

vojno zaradi Afganistana. Odgovor na njena pretenja bilo je iztrebljenje onega oddelka afganske vojske, kateremu so bili poveljniki častniki angleški. Bitka na Kušku završila je zajetje Merva in mejnih mu pokrajin. Neobhodno je bilo, razčistiti jedenkrat za vselej pravo stanje stvari.“

„L. 1887. podčrtano je rudeče v letopisih ruske politike. Ruske vlade odklon, da ne obnovi bivšega trojnega zaveza, završil je stoletno dobo dragovoljne in prekovoljne podrejenosti Ruske evropskemu zapadu v mejnarodnih zadevah. Izgubivši vero v zapada pomoč, ki je vedno bila neiskrena in katera nas je drago stala in dovela do trpkih razočaranj, izjavila je Rusija, da se ne zanaša več na tujo pomoč, in da neče služiti verolomnim zaveznikom“

„Samo Francoska ni se hotela pridružiti zapadno-evropski ligi proti Rusiji. Bilo je poskušanj, da bi se francoska vlada tesneje sporazumila z Angleško, celo tudi z Nemčijo, a te poskušnje se neso posrečile. Francosko javno mnenje se je vsekdar izrekalo za zvezo z Rusijo. V poslednjih treh letih dozoreval je in očiščeval se prijateljski sporazum s Francosko, in sedaj je to odpor srednje-evropski zvezi, in v trenutku nevarnosti ali o prikladnem času utegne se pretvoriti v zvezo s točno določenimi pogoji!“

Zdelo se nam je potrebno, posneti navedene stavke, da se blagovoljni čitatelj more poučiti, kako piše odlično glasilo sosedne nam države o mejnarodnih zadevah, zlasti pa kako se izrečno poudarja ruske politike mirovni smoter.

Tri ure slovenščine, — pa kako?

Iz Celovca, dne 20. marca.

Znano je, kako dolgo že in s kako pičlim uspehom se mi koroški Slovenci vojskujemo za slovensko šolo. Neprestane pritožbe slovenskih poslancev so gospoda naučnega ministra vender toliko omečale, da nam je nekoliko ustreči objubil. Ko je zvedel, da slovenščina na šolah slovenskih občin še učni predmet ni, naročil je, naj se učni načrt tako preuredi, da se bo slovenščina poučevala po tri ure na teden.

Kolikor smo do zdaj zvedeli, je deželni šolski svet tako določil:

1. Slovenščina se ne upelje na vseh šolah, ki so namenjene za slovenske otroke, ampak le na tako imenovanih „utrakvističnih“ ali dvojezičnih, kjer se je že zdaj vsaj v prvem letu otrokom pokazal slovenski ABC. Na tistih šolah pa, ki so „nemško uravnane“ (kakor n. pr. v Celovski okolici), ostane vse pri starem, t. j. vse trdo nemško.

2. V svojem maternem jeziku, t. j. v slovenščini se bodo poučevali le tisti otroci, ki se prostovoljno za to oglasijo.

3. Nemški pouk se zavoljo teh dveh ur nič ne okrajša, ampak tisti slovenski otroci, ki se hočejo tega pouka udeležiti, morajo tri ure več v šoli ostati vsaki teden. Torej bodo imeli slovenski otroci tri šolske ure na teden več, ko nemški!

4. Slovenske ure morajo biti vselej skrajne ali poslednje. (Kedar so otroci že utrujeni, da bi se ne mogli veliko slovenščine naučiti.)

5. Še te tri slovenske ure naj bi se nekoliko porabile za ponemčevanje. Kajti po sklepu c. kr. dež. šol. sveta od 26. sept. 1890, št. 1623, se je sestavil učni načrt za slovenščino, v katerem beremo za prvi razred: „An diesen in slovenischer Sprache behandelten Anschauungsstoff knüpfen sich systematisch geordnete deutsche Sprachübungen behufs Einführung in die deutsche Sprache an. — Einführung der Laute und deren Zeichen in slovenischer und deutscher Schreib- und Druckschrift.“

Vsled tega bode nastala nevolja zoper to novotarijo, in ministrov ukaz bode le na papirji ostal. Da se pomnoži število učnih ur, tega ne bodo veseli ne učitelji, ne otroci, ne stariši. Da ima slovenska ura biti poslednja, to ne bode uspešno za pouk. Prvič bodo otroci v zadnji uri že utrujeni in slovenska ura jim bo nadležna in zoperna; drugič pa bodo tudi stariši nevoljni, ker bodo otroci prepozno iz šole domov prihajali, in reklo se bo: „Slovenska ura je tega kriva, proč z njo!“ Tretjič bodo otroci zadnjo uro že utrujeni in se ne bodo dosti slovenščine naučili.

LISTEK.

„Glasbene Matice“ šolski koncert.

Ko se je lansko leto opustil navadni šolski koncert „Glasbene Matice“, bilo je mnogo prijateljev domače glasbe, ki so to obžalovali in izrekli željo, da bi se zopet prirejali taki koncerti, kakor prejšnja leta. Odbor ni bil gluha nasproti takim izraženim željam in sklenil je prirediti letos zopet tako javno produkcijo s šolskimi močmi.

Sijajni uspeh zadnjega šolskega koncerta je najbolji dokaz, kako srečna je bila ta misel, pokazal se je velik napredek, katerega je storila „Glasbena Matica“. Zavod, ki more prirediti s samimi svojimi šolskimi močmi tako impozanten koncert, kakor je bil oni, ki smo ga čuli preteklo soboto v redutni dvorani, sme biti ponosen na svoje delovanje, a ponosni smejo biti tudi vsi oni domoljubi, ki ga podpirajo gmotno, ter tako pospešujejo napredek domačega glasbenega življenja.

Predno se podamo v nadrobno opisovanje tega zares zanimivega koncerta in vseskozi dovršene izvršitve izbornega vsporeda, nam je pred vsem konstatovati veselo prikazen, da je društvu bilo mogoče

nastopiti tako lepo in častno z domačim orkestrom, sestavljenim popolnoma samo iz vajencev „Glasbene Matice“ in to po primerno kratkem obstanku trobilne šole. Kako lep sad je obrodila podpora, katero je dobilo društvo lani od ministerstva za nakup instrumentov za trobilno šolo, pokazalo se je baš pri tem koncertu. Ako se pomisli, da so sodelovali v orkestru nekateri vajenci, ki še le prvo leto obiskujejo trobilno šolo, katera se je mogla osnovati na širši podlagi baš vsled omenjene podpore, moramo se res le pohvalno izreči o vodstvu zavoda sploh in o marljivosti gg. učiteljev.

Prva točka programa bila je Mozartova Ouver-tura iz opere „Unos iz Serajla“. Orkester Matične glasbene šole, v katerem je sodelovalo nad 30 mladih vajencev, sviral je to točko pod vodstvom gosp. prof. Gerbiča tako korektno in točno, da smelo izrečemo, da kaj jednacega nesmo pričakovali, posebno ako jemljemo ozir na kratek čas, da obstoji trobilna šola. Lahko je izvajati take točke s pripomočjo strokovnih, izvežbanih glasbenikov, ali tu so sodelovali izključno le vajenci sami, in to treba je posebno poudarjati. Občinstvo je pa tudi z živahnim odobravanjem izrazilo svojo posebno zadovoljnost.

Smetanovo jako težavno in karakteristično simfonično skladbo za klavir „Veltava“ igrala sta čveteroročno gospica Iv. Meden in g. Vld. Ravnikar prav spretno in bila odlikovana z živahnim aplavzom.

Moški zbor Matične glasbene šole, broječ kacic 80 mladih pevcev, zapel je potem Nedvčdovo „Dijaško“. Bilo je veselje, poslušati mlade pevce, s kako preciznostjo in naudušenostjo so peli lepo skladbo. V samospěvu za tenor odlikoval se je g. Pavšek s simpatičnim svojim glasom in korektnim prednašanjem. Zbor, kakor tudi solist žela sta zasluženo burno pohvalo. Naj bi mladi pevci vedno v življenji spominjali se lepih besed, ki so nam jih v soboto tako krepko in naudušeno zapeli!

Gospica F. Verhunc bila nam je že znana iz domačih koncertov „Glasbene Matice“ v omejenih prostorih šolskih. Včeraj pozdravili smo jo radostno na koncertnem odru. Thomasovo nežno in težavno romanco iz opere „Mignon“ pela je z globokim čutom in lepim prednašanjem. Gospica Vrhunc ima zares lep kapital v simpatičnem svojem obsežnem mezzo-sopranu, katerega naj bi prav marljivo negovala.

Vivaldijevo sonato za gosli in klavir igrala sta g. K. Pertl in gospica Ana Lukman prav dobro.

S tem pa, da se slovenščina upelje samo v nekatere šole slovenskih občin (kjer so upeljane tako imenovane „utrakvistične“ šole), in da je še v teh otrokom na prosto voljo dano, ali se hočejo slovenskega pouka udeležiti ali ne, — odbito je takorekoč celemu sodčiku dno. In da se ministroma volja popolnoma v nič razkadi, zato bodo že učitelji skrbeli.

V dokaz naj služi sledeča dogodka: Učitelj Kusternik v Krjancih je rekel otrokom: „Zdaj se bomo tudi „kranjsko“ učili; vsaj tako hočejo vaši (?) duhovniki. Kdo se hoče „kranjsko“ učiti? En sam deček se je oglašil. Učitelj pa ga je bojda začel pestiti: „Zdaj boš „Kranjec“. Ali te ne bo sram, ko bodo vsi drugi Korošci, ti boš pa „Kranjec“? Potem je dal isti učitelj otrokom sledečo „narekbo“, da jo od besede do besede prepisujejo in se je na pamet naučijo:

„Narekba.

Vrač velevala bolešniku lek. Selan je primoran, ramne štibre platiti. Cvetko vesti z žolčem in rusom na srepkem kolu črepe. Svetozor terati liško, belče rižan in Černko na pašnik. Ljuboslav razsiplje mavec na ral. Slinovce dajo tečno pičo.“

Zdaj pa prašamo: ali je to „slovensko“? — ali je „kranjsko“? To je Kusternik iz kakih hrvaških šolskih bukev prepisal in najbrž je še najbolj nerazumljive besede in stavke izbral. Kdaj smo pa mi prosili za hrvaške šole. Kako se predrzne g. Kusternik otrokom reči, da je to „kranjsko“ ali „slovensko“, ko on vender dobro vé, da je hrvaško! Njegov namen se lahko s prsti potipa; on hoče slovenski pouk otrokom pristuditi, pri stariših pa nevoljo zbuditi! Sveda bodo godrnjali in rekli: „Čemu pa zdaj na enkrat ta „hrvaška špraha“? Naj se otroci rajši nemško učijo!“ Ko bi ta zvižaja ne bila prišla na dan (po otrocih samih), poročal bi bil morda Kusternik čez en mesec v Celovec: „Začel sem slovenske ure, pa ljudje vsi godrnjajo in pravijo, da to ni slovensko, ampak hrvaško.“ Dež. šol. svet bi to poročilo na Dunaj naznanil, minister bi vse verjel in odpravil bi bil morda še te tri ure!

Slovenski stariši, posebno pa Vi slovenski možje, ki ste voljeni v krajne šolske svete, vsi na stražo! Vi imate prvo besedo o tem najnovejšem načrtu spregovoriti in sklepati, ali Vašim otrokom ugaja ali ne. Povejte okrajnemu šolskemu svetu in c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Celovci naravno in odkritosrčno, da se taka uravnava nikdar ne ujema z Vašimi postavnimi terjatvami in terjajte odločno, da se Vaši slovenski otroci poučujejo po vseh razredih v vseh predmetih izključno le na podlagi svojega materinega slovenskega jezika.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 23. marca.

Državnozbornske volitve

končale so se s sobotno volitvijo jednega poslanca za veliko posestvo v Dalmaciji. Vršile se bodo samo

Prvi pokazal se je nadarjenega učenca v svoji stroki, drugo pa že poznamo kot jako spretno, izvrstno igralko. Da je občinstvo g. Verhunčeva, kakor tudi g. Pertla in g. Lukmanovo odlikovalo z živahnim odobravanjem ni nam treba posebno navajati.

Jako zanimiva točka vsporeda bila je lepa skladba Rubinšteinova „Rusalka“, katero je pel ženski zbor Maticine glasbene šole s spremljevanjem na glasoviru, samospjev pa je pela g. Vrhunčeva. Dražestne mlade pevke podale so nam s točno izvršitvijo te lepe slovanske skladbe poseben užitek, katerega je pomnožila gospica Vrhunc z izbornim svojim samospjevom. Vendar se nam dozdeva, da je gospica bolj mezzosopran, nego alt, pri veliki njeni mladosti pa se glas še razvija istotako na globino, kakor na višino. Spremljevanje na glasoviru pri tej točki, kakor tudi pri vseh družih, izvršil je z znano spretnostjo g. Hofmeister.

Čajkovskega „Valček“ in Smetane „Slepička“ iz čeških plesov igrala je na klavirju gospica Jos. Čelešnik prav spretno in točno, ter je občinstvo mlado igralko posebno živahno odlikovalo za njeno zares dobro izvršitev omenjenih točk.

Najimpozantnejša točka bila je zadnja: Mendelssohna uvodni zbor iz oratorija „Athalija“, mešan zbor s samospievi s spremljevanjem šolskega orkestra

še naknadne volitve za nekatera poslaniška mesta, ki so se izpraznila po smrti ali pa po odpovedi dotičnih izvoljenih poslancev, potem bode zbornica kompletna.

Grofa Taaffe dogovor s Poljaki.

Te dni bode se grof Taaffe dogovarjal z voditeljem Poljakov, predsednikom poljskega kluba poslancem Javorskim. Kakor smo že poročali, izrazil se je Javorski precej odločno proti ožji zvezi z nemško levico. Ker ima jako veliko upliva, bode bržkone merodajni del poljskih politikov njegovega mnenja. Levičarski listi se tolažijo sicer s tem, da se sem ter tja oglašja kak posamični poljski glas, ki zagovarja zvezo z levičarji, ter poudarjajo, da Poljakom obstane Taaffejevega sistema ni neobhodno potreben, ker prav za prav nema avtonomističnega značaja.

Peticija v tiskovnih zadevah.

Gremij knjigotiskarjev in črkolivcev v Pragi predložil bode pred državni zbor obširno utemeljeno peticijo, v kateri se prosi, da bi se sklenile nekatere postavbe, s katerimi bi se odpravila časniškarska kavcija, dovolila javna kolportaza časopisov in neperiodičnih tiskovin, odpravilo objektivno postopanje in konfiskacije, ter odpravila ona postavna odredba, po kateri sme politična oblast vzeti tiskarsko koncesijo. Dalje se prosi v peticiji, da se odpravi kolek pri časnikih in koledarjih. Kakor bi zares želeli, da bi se prosilec ustreglo, imamo le malo upanja, da se bode dalo to tako hitro doseči. Dobro pa je, da se vsaj razpravlja zopet o bremenih, ki teže časniškarstvu.

Reforme uprave na Ogerskem.

Upravni odsek ogerske zbornice pričel je generalno debato o načrtu zakona za uravnavo uprave in avtonomije komitatov. Dardei navajal je, da bistvo predloge je v imenovanju uradnikov. Priporočal je, da se vsprejme zakon. Ministerski predsednik Szapary razlagal je principije načrta. Če bi se želelo, da se uradniki ne udeležujejo političnih društev in shodov, nema nič proti temu. Grof Apponyi je rekel, da vsprejme načrt kot podlago specialni debati, da pa bode nasvetoval nekatere spremembe. Predloga vsprejela se bode bržkone z veliko večino v odseku, kakor tudi v zbornici.

Avstro-Ogerska in nemška trgovinska zveza

je predmet daljše razprave, katero prinaša nemški „Reichsanzeiger“. List poudarja veliko važnost, katero ima ta zveza za daljni razvoj evropskih gospodarskih razmer. Članek navaja dalje, kako prohibitivne tendence v inozemstvu zahtevajo, da se gospodarsko tesneje združijo srednoevropske države, in da bi avstro-ogersko nemška tarifna pogodba, ki bi bila lahko središče drugim takim pogodbam, lahko bila sredstvo proti preteči nevarnosti. V teh posledicah za razvoj evropskih trgovinskih razmer leži glavni pomen vršечih se obravnav.

Vnanje države.

Reskript ruskega carja,

ki se pričakuje te dni, izrazil bode, kakor se poroča iz dobro poučenih krogov, da boče neomahljivo držati se ustave finke. Ob jednem pa se bode izrazilo veliko presenečenje, katero je vzbudilo neopravičeno gibanje, ki se javlja v novjšem času v Finlandiji.

Nova zarota v Bolgariji.

Kakor se poroča „Times“ preko Dunaja, bolgarska vlada zvedela za novo zaroto majorja Bendereva, ki hoče prouzročiti ustajo v Bolgariji. Benderev je nabiral zarotnike, da bi upadli v Bolgarijo. Stambulov ve baje za vse podrobnosti te zarote. Koliko je resnice na tem, ne vemo.

in klavirja. Mešani zbor in pa orkester glasbene šole skupaj kacic 150 mladih moči izvršila sta to klasično skladbo pod vodstvom g. prof. Gerbiča s tako preciznostjo, da je bil le jeden glas pohvale. V samospevih odlikovala se je zopet g. Vrhunčeva poleg nje pa še gospici Alb. Sark in M. Moos. Mogočno so doneli akordi veličastne skladbe iz ust pevcev in iz godalov orkestra po dvorani, da se nam je kar smejalo srce, pomislivšim, da kaj tacega se izvršuje izključno z mladimi šolskimi močmi.

V prijetno dolžnost si štejemo tu javno izreči srčno hvalo vsem dotičnim učiteljem zavoda, ki so pripomogli k tako sijajnemu uspehu koncerta, posebno pa gre prva zasluga nemurno delujočemu vodji in učitelju petja prof. Gerbiču, kateremu v prvi vrsti imamo zahvaliti izredni užitek, ki ga nam je podal ta koncert. V plačilo za preobilni trud njegov naj mu bode zavest, da je njegov trud obrodil sijajen sad, da glasbo ljubeče občinstvo vé ceniti njegove zasluge, kar je pokazalo pri vseh točkah z živahnim odobravanjem. Sijajni uspeh tega koncerta naj bi privabil „Glasbeni Matici“ vedno več novih podpornikov, ker društvo, ki tako vrlo deluje, zasluži, da je podpira vsak zavedni domoljub.

J. N.

Rumunsko ministerstvo Florescu

nadaljuje z iztiravanjem emigrantov na željo ruske vlade brez ugovora. Dozdej so izgnali nekega Volansky-Bjelova in inženerja Filipova in pa že imenovanega agenta Jakobsona.

Skrajna levica italijanske zbornice

glasovala je v zadnji seji iz gospodarskih ozirrov za vladno politiko, akopram se sploh ne strinja z njo. Posvetovanje bilo je jako burno, in še le Cavallottiju posrečilo se je pridobiti svoje tovariše za to glasovanje. Trdil je namreč, da ministerstvo Rudinijevo ne bode obnovilo trojne zveze, da je torej patriotična dolžnost, podpirati je.

Italijansko vojno brodogje

v sredozemskem morji, dobilo je baje — če se sme verovati poročilom — skrivna povelja, ki se zmačujeta kot v ozki dotiki s krvavimi dogodki, ki so se vršili v New-Orleansu. Italijanska vlada je baje pripravljena pričeti energično akcijo. Od druge strani pa se temu oporeka. Trdi se pa tudi, da umorjeni Italijani niti neso bili podložniki Italijanski, ker so bili že naturalizovani Američani, torej odpade vsako zavzemanje italijanske vlade za njih.

Nemčija in Francoska.

Glasovi o bližnjem odzvanji francoskega poslanika Herbette se v Berlinu ne verujejo. Sprememba v osebi značila bi v tem trenutku le to, da se namerava spremeniti tudi dosedanja pomirljiva politika, katero zagovarja Herbertte.

Liga patrijotov

v Parizu je, dala te dni zopet dosti govoriti o sebi. Na podlagi zakona o skrivnih društvih se je namreč odredila hišna preiskava pri raznih bivših članih razpuščenega društva, da bi se dognalo, je li ne obstaja društvo še tajno naprej. Našla so se baje važna pisma. V parlamentarnih krogih se govori, da bode Déroulède v zbornici interpeloval zaradi teh hišnih preiskavanj, ter izjavil, da liga patriotov ne obstoji več.

Kolonizacija ob Amurji.

Ruska vlada se hoče resno lotiti kolonizacije ob Amurji in Usurji, ter vabi iz evropske Rusije izseljence. Sprva misli naseliti bližnje kraje ob tistem oceanu okoli Vladivostoka, kjer se bode začela graditi sibirski železnica. Poslala so se vabila ribičem Arhangeljskim, kakor onim ob Volgi in ob Kaspiškem morji. Prvi so odrekli, iz zadnjih dveh okrajev pa bodo poslali svoje pooblaščenca, da pregledajo kraje. Ruska vlada da izseljencem prosto vožnjo, potrebni denar in orodje. V Vladivostok odpeljejo se iz Odesa s prvo ladijo prostovoljnega brodogja. Tudi od Črnega in Azovskega morja se upa pridobiti izseljencev.

Ustanek v Chile.

Kakor se poroča v „World“ je prestopila posadka v Valparaiso s topovi, orožjem in strelivom na stran ustašev.

Pravda Einspieler-Foresti.

Iz Celovca, 15. marca.

(Dalje in konec.)

Dr. Porzer: „Tukaj se vedno govori o političnem umoru in uboju, in vender še ni znano, kdo je Šojerja usmrtil, ali se je to zgodilo z namenom, ali v brambi, ali po naključju. Sodnijska preiskava ni mogla nič na dan spraviti, in tisti, ki je bil obdolžen, bil je od porotnikov oproščen. Žalostno je res, če rodbinski oče v cvetu svojega življenja tako silnostno konec stori in zapusti nepreiskrbljeno družino. Pa isto tako žalostno je, če se tak slučaj zlorabi za politično agitacijo in se čast jemlje poštenemu možu, ki je pri tem čisto nedolžen. Ravno ob času volitev je take orožje nevarno, lahko bi nastali grozni neredi. Nekje se je jedenkrat zgodilo, da so hudobni jeziki raztrosili vest, da so zdravniki vodnjake zastrupili. Neumni ljudje so to verjeli in pali po zdravnikih, svojih dobrotnikih, in teklo je mnogo nedolžne krvi. Foresti v svojem članku na konci sam pripozna, da ima njegova pisarija le političen namen: pozivlje namreč volilce Velikovskega okraja, da zdaj Einspielerja ne smejo voliti, ko se čujejo o njem take reči! In v tak namen je moral poštenega moža kot morilca naslikati in ljudem kot strašilen izgled pred oči postaviti! Gospod Einspieler je bil pa vender izvoljen, to je dokaz, da ljudstvo tem lažem ni vrjelo. Toda Einspieler ni bil s tem zadovoljen, da so mu volilci ohranili svoje zaupanje; on je hotel svojo čast rešiti in neomadeževano ohraniti pred celim svetom, zato je bil primoran, uložiti tožbo proti uredniku Forestiju. Žalibog se je posrečilo zatožencu in njegovemu zagovorniku, celi pravdi utisniti politični pečat, in moje svarilo je bilo zaman!

Kako se je Foresti zagovarjal?

On zvrča vso odgovornost na župana Gruma in notarja Rainerja, ki sta se mu zdela vrjetni priči. Pa kakošni priči sta to, ki nesrečnega dogodka sama nesta videla? Ta dva sta tudi Einspielerjeva politična nasprotnika, in kar sta Forestiju povedala, izvedela sta od svojih političnih pristašev. Taki izgovori so piškavi. Kdor koga javno in po časnikih napade, mora tudi dokazati, kar je rekel; tu ne zadostuje, sklicati se na druge, če so še tako pošteni. Lahko bi tudi o meni kdo rekel,

da sem srebrne žlice kradel, in če bi ga jaz tožil, bi se izgovarjal, „to mi je pravil ta in ta, in on je vendar pošten človek“. Če bi to veljalo, potem je vsakega poštenjaka čast v nevarnosti. Foresti se nadalje prišteva liberalni ali svobodomiselnim stranki. Pa kakošni svobodnjaki so ti ljudje? Za sebe bi radi vsako prostost, za druge so pa popolni absolutisti. Foresti naj bi smel brez kazni ljudi celo umora dolžiti; pa Einspieler ne sme ne časnikov izdajati, ne od doma se ganiti, ne volilnih shodov obiskovati itd.! Ko bi Foresti oblast za to imel, Einspielerja bi najrajši v Sibirijo poslal. Einspielerja kaže Foresti v tako strašni luči, da je policijsko nadzorstvo zanj še premalo. Očita se mu veljaizdajstvo, motenje javnega miru itd. Kaj so pa priče vedele o njem tako strašnega povedati? Da izdaja časnik, da obiskuje politične shode, da včasih kam potuje, da je podpisal nek telegram. Ali so res to tako grozne reči? Ali je to kaj protipostavnega? — Ni res, da je g. Einspieler v občini nemir naredil. Priče so povedale, da ste bili že pred njegovim prihodom v občini dve stranki, in da je konservativna jedenkrat celo zmagala. — Očita se mu tudi, da je kriv umora. Pri pravdi zoper Uibinga se je pa državni pravdnik sam izrekel, in on je vendar v tem avtoriteta, da g. Einspieler z umorom ni v nobeni dotiki in da tudi ni govoril o „nemških psih“. Ali je g. Einspieler v svojem listu kedaj rekel, da je umor dovoljen? Zakaj Foresti ni kaj takega na dan spravil, če že g. Einspielerju podtika tako hudobne namene? Kar so priče povedale pri prvi in sedanjí obravnavi, ni najmanjšega dokaza, da bi bil g. Einspieler kriv umora. S Šojerjem je g. Einspieler govoril mej štirimi očmi in mirno. Iz tega pogovora se pretep ni začel. Jedna sama priča, točarica Pavlič, je okrog govorila, da je g. Einspieler nekaj govoril, naj se dva v zemljo pogrezneta. Ne vem, če gre tej ženski toliko verjeti, saj je danes zopet drugače govorila, kakor pri prvi pravdi, in še sama se ne ve več spominjati, kaj je rekla gospodu Maierju in njegovi ženi. Pa če bi prav kaj na tem bilo, govoril je to proti njej sami, proti ženski, ki ni volilka, torej je tudi razburiti ni mogel. Da bi bil g. Einspieler rabil besedo „nemški psi“, to nikakor ni dokazano. Ona sama se ne ve več spominjati, da bi bila to komu pravila. — Gosp. Einspielerju se je tudi očitalo, zakaj je prej odšel, zakaj ni rajši ostal in razburjene duhove miril. Pa zdaj, ko je že vse minilo, je lahko vsakemu mirno o tem soditi. Pa v takih kritičnih trenotkih človek nema časa, vse tako hladnokrvno preudariti. Morda je zanj še sreča, da je prej odšel. Še zdaj, ko g. župnika Einspielerja ni bilo na mestu ob času nesreče, dolži ga Foresti, da je on moralni morilec; ako bi bil g. Einspieler ostal, najbrž bi ga dolžil, da prav župnik sam je Šojerja zabodel. — V drugem članku najdemo najprej psovko „zloglasni hujskač“. Pri psovki nič ne velja dokaz resnice. Če komu rečem „osel“, sem kaznjiv, ako prav dokažem, da je bedast človek; ljudje se ne smejo psovati. Torej je vse prazno in nepotrebno delo, kar se je storilo, da bi se dokazalo, da je g. Einspieler res „hujskač“. Prebrali so se v ta namen celo govori iz deželnega zbora. Sicer pa to ni še nobeno „hujskanje“, če kdo volilne shode obiskuje itd. Tudi g. dr. Abuja je poslanec, in se morda včasih predstavi svojim volilcem. Pa nihče mu zavoljo tega ne bo rekel, da je hujskač. — Svojih dolžností g. Einspieler ni zanemarjal. Če je kam odpotoval, vselej je skrbel za namestnika. Očitata se mu sicer dva slučaja: jedenkrat se je neki otrok krstil v drugi fari, drugikrat pa je bil nek človek, ki že več dni prej ni bil pri zavesti, jeden dan pozneje djan v sv. olje. Tisti otrok je bil zdrav, in se za krst ni tako mudilo; v sili pa more sploh vsak človek krstiti. Kriva je bila stranka sama, ker krsta ni napovedala, sicer bi bil g. župnik že skrbel, da bi bil otrok krščen ob določenem uri. Zastran drugega slučaja pa je omeniti, da se je dogodil še le 2. oktobra 1890, tedaj ob času, ko je bil Forestijev članek že davno tiskan. Kakor so priče povedale, tisti mož ni bil prav pri pameti, in že prvi dan ni bil več pri zavesti, ko je prišlo poročilo v župni dvor, tako da se tudi tisti dan ne bi bil mogel spovedati. — Vsakemu očitna krivica pa se je g. župniku zgodila s tem, da se mu je očitalo po krivici, da ni hotel priti k umirajočemu Šojerju, da bi mu podelil poslednjo duhovno pomoč, in da je bil tako brezsrčen, da še mrtvaškega zvončka ni pustil zvoniti. Prva trditev ni z ničem dokazana. Župan Grum je sicer pravil, da se je slišal „neki glas“, ki je to pravil, vsi so se na župana sklicevali, da je on to pravil, in on sam ne vé drugega povedati, ko o nekem „neznamem glasu“. To je pač žalostno dokazovanje! Zaradi zvonjenja pa so vse priče priznale, da mrtvaški zvonček Podkloštrum ni v navadi. In vendar se je župniku na podlagi neresnične trditve očitala brezsrčnost! — Zvižaja je nadalje, da se zdaj, ko sta Grum in Rainer tožbe rešena, vse na njih rame vali. Urednik je odgovoren za svoj list in tej odgovornosti po postavi ne more ubežati. Tudi ne velja govoriti: „to sem slišal od ljudi tako praviti“. S takim izgovorom bi časniki lahko vsakemu čast uničili, in urednik di imel dober kup izgovor: „sem pač slišal tako govoriti“. Po pravici terja torej postava od urednika dokaz resnice.

Prosim vas, gospodje porotniki, pustite poli-

tiko na strani, in sodite stvarno! Ali morete oprostiti človeka, ki je poštenega moža po nedolžnem dolžil umora? Foresti sam pravi, da se je že leta 1848. udeležil političnega gibanja. No, takrat se je tudi storil politični umor, pa v resnici, ne pa kakor tukaj, kjer se še ne ve kdo in zakaj je Šojerja umoril. Takrat so puntarji na Dunaju umorili ministra Latourja. Kaj bi Foresti rekel, če bi mu jaz očital, da je tudi on kriv tega umora? — Slednjič omenim, da je bil Foresti že šeskrat kaznovan, večinoma zaradi žaljenja časti. Iz tega se vidi, da on v tem oziru jako površno piše in da mu ni dosti na tem, če koga razžali. V tem slučaju je še posebno pokazal svoj odločni namen, g. Einspielerja žaliti, ker je pustil dotično število trikrat natisniti. Foresti zahteva izjemno stanje za duhovnike, pa on bi bil tega bolj potreben, ter očitno vidimo, kako zlorabi tiskovno svobodo! Jaz pa ne zahtevam zanj izjemnega stanja, ampak le to, da se kaznuje po obstoječih postavah.

Dr. Abuja je zdaj začel resnici nos vihati in pretiravati, da je že nezaslišano. Če le jedna priča na pol kaj trdi, to je njemu že dokazano. Na svojem klientu seveda ne najde črne pičice. Ou (Foresti) je v vseh rečeh, ki se mu očitajo, čisto nedolžen, kakor novorojeno dete. Začel je s tem, da je hvalil svobodo tiska. Potem je trdil, da je treba proti javnim, višje stoječim osebam bolj ostro pisati. Foresti ni mislil, da krivico dela, ampak da le „kritizira“. On si neresnice ni bil svest, toraj je nekriv. Članek ni samo zoper Einspielerja obrnen, ampak je kritika cele slovenske stranke. Če kdo kaj neresničnega piše v dobri veri, da je resnično, tak ni kaznjiv. (?) Beseda „Gewalthätigkeit“ čika le na tepež Podkloštrum. Na dalje dr. Abuja opira Forestija s tem, da vse na Gruma in Rainerja tišči, Einspielerju pa očita, zakaj je tožbo zoper ta dva bojazljivo umaknil. (Take besede pač niso lepe v ustih g. dr. Abuje, ker on sam dobro ve, zakaj se je tožba zoper ta dva umaknila, ker je pri tem sam posredoval!) Rekel je tudi, „da so se dogodki nalašč bolj živo slikali, da se je za udovo več nabralo. (!) Ta je lepa, tedaj celadežela se sme naščuvati na jednega poštenega moža in na vse koroške Slovence, da se nabere en par borih stotakov! Gospod doktor, če nemate boljših argumentov, ta vam ne bo slave pridobil!“ Dr. Abuja je vse trdil, kar ni bilo nikjer dokazano, govoril je celo uro, pa nam se ni ljubilo, zapisovati njegovih smelih skokov; še to, kar smo zapisali, smo okrajšali.

Dr. Porzer se je še enkrat oglašil in rekel, da bi imel dr. Abuji mnogo odgovoriti; ker pa so porotniki že utrujeni in je ura že pozna, hoče le jedno reč omeniti. Dr. Abuja je trdil, da je urednik nekaznjiv, ako je pisal v dobri veri, da piše resnico, in se zamore sklicati na poštene poročevalce. To je pa čisto kriva misel, ki v postavi ni utemeljena. Naj bodo poročevalci kakoršni hočejo, urednik mora dokazati, kar je pisal, sicer je kaznjiv.

Predsednik je dal zdaj porotnikom običajni pouk in med drugim tudi omenil, da se g. dr. Abuja moti, in da ima g. dr. Porzer prav, da postava od urednika res dokazov terja.

Porotnikom se je predložilo 13 vprašanj, katera se vse jedno glasno zanikali. Urednik Foresti je torej oproščen, tožnik g. Gr. Einspieler pa obsojen v stroške.

Izid te pravde zopet jasno priča, kako žalostno stanje imamo Slovenci na Koroškem. Nasprotniki smejo rabiti vsako, tudi najnesramnejše orožje zoper nas. Tužno!

Domače stvari.

— (Dnevni red seji občinskega sveta Ljubljanskega) v torek 24. dan marca 1891. I. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Oznanila predsedstva. 2. Finančnega odseka poročilo o mestnem proračunu za 1891. I.

— (Kalan pred kasacijskim sodiščem.) Dne 20. t. m. bila je pred kasacijskim sodiščem na Dunaji obravnava o ničnostni pritožbi, katero jeložil gosp. kapelan Kalan proti tukajšnjega c. kr. deželnega sodišča obsodbi, s katero je bil zaradi kupovanja glasov obsojen na 14 dni zapora. Kalana zastopal je dr. Porzer, generalno prokuraturo dvorni svetnik dr. Schrott. Dasi se je poslednji pridružil razlogom branitelja, je vendar kasacijsko sodišče ničnosti pritožbo popolnoma zavrglo. Proti obsodbi Kalanovi ni torej nobenega pravnega sredstva več. Ob enem s Kalanom bila je zavržena tudi J. Jevca ničnosti pritožba.

— (K volitvam v Dalmaciji.) Pri sobotni volitvi veleposestvaa bil je izvoljen kandidat srbsko-italijanske stranke grof Bonda s 238 glasovi. Hrvatski protikandidat dr. Klaić dobil je samo 197 glasov. Ta izid je neugoden, ker je sad nenaravne zveze Srbov z Italijani, obžalovati pa je tembolj, ker je dr. Klaić bil doslej vodja dalmatinske državnozborske delegacije.

— („Rimski Katolik“) je na tukajšnji gimnaziji in v Alojzijeviski prepovedan. Kdor je Mahničovo glasilo čital, pritrdil bode, da je popolnoma umestna ta prepoved, ki je ob enem najboljša kritika vseh onih adres, ki so se iz raznih krajev pošiljale laži — proroko v Gorico.

— (Na vseučilišči Dunajskem) bil je dne 10. t. m. doktorjem modroslovja promoviran naš rojak g. Vatroslav Oblak.

— (Na Dunajski živinozdravnišnici) bili so živinozdravniki diplomovani gg. Seb. Rabič, Anton Korošec, Fran Smerekar in R. Schleimer.

— (Vojaške vesti.) Cesar imenoval je ruskega velikega kneza Pavla Aleksandroviča polkovnikom 11. ulanskega polka in vrhovnim imeteljem 63. pešpolka; generalnega ženijskega nadzornika fcm. Salis-Soglio vrhovnim imeteljem 76. pešpolka. Polkovnik Alfonz baron Cirheimb premeščen je od 47. k 42. pešpolku, Evgen Konschegg, stotnik prve vrste, premeščen je k aktivni deželni brambi. Major Ilija Divjak imenovan je ženijskim ravnateljem v Tridentu, major Fran vitez Babić od generalnega štaba je umirovljen in podeljen mu je „ad honores“ značaj podpolkovnika.

— (Šolski koncert „Glasbene Matice“) v soboto izvršil se je prav sijajno. Obširno govorimo o njem v današnjem listku.

— (Iz Št. Vida nad Vipavo) se nam piše: Tukajšnji nadučitelj g. Anton Požar praznoval bode dne 25. t. m. petindvajsetletnico svojega službovanja. Čestitamo!

— (Poseben vlak na Praško razstavo.) Kakor čujemo, osnoval se je odbor raznih slovanskih akad. društev na Dunaji z namenom, da priredi zabaven vlak na razstavo v Pragi. Podrobnostij nam do sedaj še ni znanih.

— (Slovensko gledališče.) Z včeranj 22. predstavo zaključilo je dramatično društvo prav dostojno svojo letošnjo saisono. Po veliki noči pridejo na vrsto benefične predstave nekaterih najbolj zaslužnih članov našega igralnega osebja, o katerih bomo govorili o priliki. Ker nameravamo obširneje govoriti ob baš končani saisoni, naj za danes zadostujejo le nekatere besede o včerani predstavi. Da se je seglo nazaj po dobri stareji igri, katera se od l. 1876 ni več igrala, je bila srečna misel. Saj se tudi mej starejšimi igrami nahaja mnogo dobrega. Kolika razlika mej včeranj igrjo in ono Birchpfeiferijado od četrtka. Tu so risani ljudje, kakor so v resnici, vzeti iz dejanskega življenja, z upravo francosko spretnostjo, a ne marionete, kakor so se rodile v fantaziji nemškega „blaustrumpfa“, katere se vidijo še tem čudneje, če se jim skuša dati domače lice, katerega nikakor nimajo. Igri „Materin blagoslov“ ne pozna se tolika starost njena, ker taki ljudje nahajajo se vedno v resnici, sentimentalnost ne prevlada, ker je vse dejanje jako srečno prepleteno z izbornim, skrajno realističnim tipom vesele „Chonchon“ in se gledalcu življenje kaže tako, kakor je v resnici. Za dostojno uprizorjenje te igre storilo je dramatično društvo z napravo zares lepih in elegantnih novih kostumov prav veliko žrtev, kar treba priznavati. Prvi del podpore, katero je dovolil deželni zbor za garderobo, uporabilo je zares prav dobro. O igralcih izreči se nam je prav pohvalno, kajti tekmovali so drug z drugim, da se je igra res prav dovršeno predstavljala, zato jih je pa tudi mnogobrojno občinstvo prav naidušeno odlikovalo z zasluženjo pohvalo. Naslovno ulogo „nove Chonchon“ igrala je g. Borštnik-Zvonarjeva prav izborno in imela prav lepe in ganljive momente. Vrla ta naša prva dramatična igralka je zares vse pohvale vredna, ker se vsake uloge poprime z jednako vestnostjo in naidušenostjo. Občinstvo jej je to tudi opetovano priznalo. Jako srečna je bila g. Nigrinova v ulogi vesele, realistične „Chonchon“ in jo je občinstvo odobravalo posebno po dveh pevskih ulogah, katerih jedno je zložil g. Förster. G. Danilova je, kakor rojena za uloge „visocih dam“. Sicer manjo svojo ulogo ponosne markize izvršila je tako mojstersko, da si ne moremo želeti nič boljšega. Občinstvo je tudi njo odlikovalo z zasluženjo pohvalo. Bogate in fine toa-lete njene, kakor tudi one jako okusne in elegantne g. Borštnikove in g. Nigrinove zdi se nam potrebno posebno omenjati, ker prizadevajo vrlim našim igralkam mnogo materijelnih žrtev in truda. G. Slavčeva izvršila je prav dobro ulogo matere s hvalevrednim zatajevanjem same sebe. Komandér pl. Boisleuri bil

je jeden onih izvrstnih tipov, kakor nam jih ume podajati le g. Borštnik. Kako je zadovoljil vse, temu je najbolji dokaz da je občinstvo pri odprti sceni poklicalo njega in g. Danilo, ne glede na druge aplavze po končanih aktih. G. Danilo, neutrudljivi naš prvi ljubimec, igral je prav dobro mladega markiza, in je tudi njega občinstvo odlikovalo večkrat s prav živahno zasluženjo pohvalo. G. Perdan izvel je precej veliko ulogo Pierrota s hvalevrednim trudom, istotako g. Verovšek ulogo očeta, posebno posrečil se mu je lepi prizor s hčerjo. Gosp. Sršen kot župnik zadostoval je popolnoma. Uložena dva zbora pela sta se dobro, le škoda, da pri zadnjem, ki ga je zložil g. Förster, se je pokazala neka mala negotovost. Manjše uloge in ensembli bili so prav povoljni, in je občinstvo navzlic temu, da je predstava trajala nad tri ure, prav pazno sledilo do konca, in tudi na konci igre izrazilo popolno svojo zadovoljnost. —i.

— (Premembe v lavantinski škofiji.) Gosp. kapelan Anton Aškerc premeščen je od Št. Lovrenca v Slov. goricah v Vitanje. Na njegovo mesto pride g. Jakob Očgerl, provizor pri sv. Tomaži pri Veliki Nedelji. G. kapelan Vincencij Čepin premeščen je z Rečice v Zreče; g. kap. Fran Kakuška od sv. Kungete na Pohorji v Rečico in Josip Zagajšek iz Maribrega kot 2. kapelan k Sv. Magdalen v Mariboru.

— (Vreme) bilo je te dni zelo neugodno. V soboto je močno deževalo, včeraj pa snežilo, da je bilo vse belo. Danes popoldne se je zjasnilo in sijalo sonce.

— (Kranjska obrtniška družba) ima, kakor znano, največ gozdov na Gorenjskem, ter namerava, kakor poročajo, prodati vse gozde pri Javorniku in pri Jesenicah, državi, s katero se že dlje časa vodijo dotični dogovori.

— (Vojna pomorska postaja na Reki.) V madjarski zbornici interpeloval je Imre Szalay vlado, vprašaje, zakaj na Reki ni vojne pomorske postaje, ter naglašal, da zahteva to samostalnost madjarske polovice naše države, da je tudi Reka vojna pomorska postaja. Ministerski predsednik ni še nič odgovoril.

— (Trst z okolico) ima po zadnjem štetju 157.648 prebivalcev. Na mesto samo spada 121.976 duš (med temi je 1483 vojakov), na predmestja 27.404 (512 vojakov) in na pravo okolico 8268 prebivalcev. Ta velikansk razloček glede na štetje l. 1850, ko je štela okolica 11.825 in predmestja 58.475 prebivalcev, se mora pripisati novi teritorialni razdelitvi, ki se je upeljala s zakonom od 1. aprila 1882. Toliko v popravek in dopolnilo podatkov v sobotni številki.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Bukurešt 23. marca. Pri včerajšnji dopolnilni volitvi v senat, konservativci neso glasovali. Izvoljen je Demeter Bratiano, jedini liberalni kandidat.

London 23. marca. „Standardu“ javlja se iz Sofije: Vlada srbska pretrgala pogajanja za uravnavo meje z Bolgarsko malo pred sklepom, češ, da novo ministerstvo hoče poprej pregledati in pretresati navodila, katera je prejšnje ministerstvo svojim posredovalcem dalo.

Tiflis 22. marca. Princ Ludovik Napoleon odpotoval je v četrtek preko Batuma na dopust.

Buenos Ayres 23. marca. Iz Čila se javlja: Ustaši bombardujejo Autofogasto.

Razne vesti.

* (Toleranten župnik.) V vasi Kaptol pri Požegi umrlo je minoli teden židovsko dete, a ker ondu židje nemajo svojega pokopališča, določil je ondotni, jako priljubljeni župnik g. Tomaž Nqvaković, da se pokoplje na katoliškem pokopališču to židovsko dete.

* (Afriška železnica.) Podjetni francoski inženir M. Blanc bavi se vsled naloga francoske vlade s trasovanjem železnice preko Sahare in posebno pazno s pripravami proti neugodam po svizhi.

* (Ladja „Utopia“ se je potopila.) Iz Trsta odplula je prve dni meseca marca ladja „Utopia“, s katero se je odpeljalo nad 800 izseljencev v Ameriko. Blizu Gibraltarja trčila je „Utopia“ ob dve angleški ladji oklopnici „Asnon“ in „Rodney“ ter se potopila. Po najnovejših poročilih rešilo se je od potopljene ladje „Utopia“ 292 izseljencev, 24 pomorščakov in vsi potniki prvih razredov, 576 izseljencev in ostali del pomorščakov pa se je potopilo.

* (Ruskim vojakom) prepovedalo se je pušenje na ulici.

* (Angleška ekscentričnost.) Mlada Angleškinja, miss Chaledon, odpeljala se je zadnje dni v Afriko ter hoče peš prepotovati celo južno Afriko, a za spremstvo bode imela svojo sobarico in 40 murov.

* (Sinagoga v Tunisu) v Afriki podrla se je mej duhovnim opraviлом in je poginilo mnogo navzočih, osobito otrok.

* (Iz dogodkov New-Orleanskih) znani državni pravdnik, advokat dr. Dunn, ki je zastopal obtožbo v pravdi proti umorjenim Italijanom, sprl se je dne 18. t. m. — kakor se poroča telegrafično — na ulici z žurnalistom Waters om, kateri se je grajaje izrekel o „linčovanju“. Potegnila sta revolverje ter začela streljati. Waters ostal je mrtev, Dunn pa je na smrt ranjen.

* (Američanske zabave.) V Kilgore, nekem malem gorskem mestecu v Kentuky, nastal je mej plesalno zabavo prepir mej dvema plesalcema, katerih jeden je ustrelil svojega nasprotnika. Prijatelji obeh začeli so na to z revolverji streljati drug po drugem. Bilo je splošno streljanje mej tem, ko so dame zbežale in luči pogasile. Naštel se je kacic 200 strelcev. Ko se je dvorana zopet razsvetlila, ležalo je na tleh 6 teško ranjenih in 3 mrtvi, nad 30 pa je bilo lahko ranjenih.

Javna zahvala.

V akademskem letu 1890/91 blagovolili so dalje darovati „Podpiralni zalogi slovenskih vseučiliščnikov v Gradci“:

Slavno Hranilno in posojilno društvo na Ptui . . .	100 gld.
Slavni Okrajni zastop v Celji . . .	50 "
Gospod Josip Zelenik, posestnik pri sv. Urbanu pri Ptui . . .	20 "
Slavna kmetijska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani . . .	10 "
Gospod Ivan N. Resman, železniški načelnik v Nabrežini . . .	10 "
Gospod dr. Benjamin Ipavic, zdravnik v Gradci . . .	5 "
Gospod dr. Fr. vitez Močnik, deželni šolski nadzornik v pok. v Gradci . . .	5 "
Gospa Pavlina Resmanova v Nabrežini . . .	5 "
Gospod dr. Fr. Simonič, skriptor vseučiliščne knjižnice na Dunaji . . .	5 "
Gospod dr. Jakob Sket, c. kr. gimn. prof. v Celovci . . .	5 "
Gospod Luka Svetec, c. kr. notar in deželni poslanec v Litiji . . .	5 "
Gospod Fran Zorman v Nabrežini . . .	5 "

Za vse te velikodušne darove izreka opravični odbor „Podpiralne zaloge slovenskih vseučiliščnikov v Gradci“ plemenitim dariteljem v imenu revnih in podpore vrednih vseučiliščnikov slovenskih najtoplejšo svojo zahvalo.

V Gradci, dne 18. sušca 1891.

Dr. Gregorij Krek

c. kr. vseučiliščni profesor in zastopnik akad. senata, predsednik in blagajnik,

Bogomil Krek
drd. iur., tajnik.

Piccolijeva mokrina za želoce
je ukusno in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih organov. Stoklenica velja 10 kr. (81-37)

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

Pri **Matič**: Dr. Urbantschitsch, Schöffel, Bleich steiner, Agel, Scharl, Kirchfeld, Buchenmayr z Dunaja. — Oblak iz Loza. — Brenner iz Hamburga. — Sauer iz Velike Kaniže. — Pl. Rožinski iz Pulja. — Karrasowitz iz Bolonije. — Mikelič iz Zagorja. — Furlani, Seyel, Pianistin iz Trsta.
Pri **Stonu**: Burger iz Kočevja. — Frankl iz Praga. Neu iz Lyonsa. — Weitzer, Vogel s soprogo, Kohn, Schick, Breuer z Dunaja.
Pri **južnem kolodvoru**: Ra znožnik iz Lesec. — Jenko iz Loke.

Umrli so v Ljubljani:

23. marca: Marija Malavašič, gostija, 76 let, Špitalske ulice št. 9, za oslabljenjem.
V deželni bolnici:
19. marca: Marija Potokar, gostija, 78 let za oslabljenjem.
20. marca: Urša Kisner, gostija, 62 let, za emphysemom. — Marija Mancin, gostija, 53 let, za rakom na jetrih.
21. marca: Jakob Bezljaj, delavec, za pyopneumothorom. — Ana Osolnik, gostija, 77 let, za oslabljenjem.

Tržne cene v Ljubljani

dne 21. marca t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hkti.	6.99	Špeh povojen, kgr.	64
Rež,	5.04	Surovo maslo, "	90
Ječmen, "	4.87	Jajce, jedno, "	2
Oves, "	3.57	Mleko, liter	8
Ajda, "	5.20	Goveje meso, kgr.	60
Proso, "	5.30	Telečje	64
Koruz, "	5.50	Svinjsko	66
Krompir, "	2.59	Koštrunovo	40
Leča, "	10	Pišanec	70
Grah, "	10	Golob	22
Fižol, "	—	Seno, 100 kilo	1.95
Maščo, kgr.	90	Šlana, "	2.23
Mast, "	68	Drva trda, 4 metr.	6.80
Špeh frižen	54	„ mehka, 4	4.60

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo.	Mokrina v mm.
21. marca	7. zjutraj.	724.6 mm.	3.4° C	sl. sv.	obl.	2.20 mm.
	2. popol.	720.9 mm.	6.0° C	sl. zah.	dež.	
	9. zvečer	721.0 mm.	5.6° C	sl. zah.	dež.	dežja.
22. marca	7. zjutraj	724.0 mm.	3.6° C	sl. zah.	obl.	6.30 mm.
	2. popol.	726.2 mm.	1.4° C	sl. svz.	obl.	dežja
	9. zvečer	727.6 mm.	0.2° C	sl. svz.	obl.	snega.

Srednja temperatura 5.0° in 1.7°, za 0.9° nad in 2.6° pod normalom.

Dunajska borza

dne 23. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gl. 92.90	gl. 92.85
Srebrna renta	92.90	92.95
Zlata renta	111.50	111.25
5% marčna renta	101.95	102
Akcije narodne banke	985	986
Kreditne akcije	311.25	311.25
London	115.35	115.30
Srebro	—	—
Napol.	9.16	9.14
C. kr. cekini	42	5.42
Nemške marke	6.62 1/2	56.62 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld. 25 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	179
Ogerska zlata renta 4%	105	75
Ogerska papirna renta 5%	101	35
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zaat. listi	113	50
Kreditne srečke	100 gld.	185
Rudolfove srečke	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	120	167
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	218	25

Hiši na prodaj.

Hiša št. 51 na Sv. Petra nasipu v Ljubljani, s 3 stanovanji, davka oproščena, in hiša št. 56 na Sv. Petra cesti, z 9 stanovanji in novim vodovodom, prodati se obe za 9000 gld. Takojšnjega odplačila je le 3000 gld. Ponudbe naj se pošljejo lastnici.

Barbari Ferlinz
v Kamniku, h. št. 46.

(184—3)

Dober ključar na stroje

ki je preskušen kurjač, vsprejme se takoj.

Pojasnila se dajejo v pisarni tovarne za barvarski les, Frana Josipa cesta št. 5, pri tleh. (227—3)

ALOJZIJ LENČEK

(preje J. SCHLAFFER)

v Ljubljani, na Šent Ja obsem trgu

priporoča po najnižji ceni

velikansko peso, večno (Luzerner) in domačo deteljo, mnogovrstna ter zanesljivo kaljiva semena za vrte in travnike. (231—2)

20 hektolitrov dobre

slivovke

po 58 gld. hektolitev proda

Fran Prijatelj

(238—1)

v Trzinu, pošta Mokronog.

Glavna prodajalnica: Tržaška cesta 10 poleg c. kr. glavne tobačne tovarne.
Odklikovana: umetna in trgovska vrtnarija v Ljubljani.
Podružnica: Šelenburgove ulice 6 vis-à-vis c. kr. pošt. in telegraf. uradu.

Podpisane se ponižno priporoča častitemu v. n. občinstvu za izdelovanje svežih šopkov in venecov za grobe in mrljice, s trakevi mnogovrstnih barv in baž ter z napisi. Ima pa tudi veliko zalogo suhih venecov od najcenejših do najfinjših. Posebno opozarja na svojo veliko zalogo vrtnih in poljskih semen, največ doma pridelanih, ali pridobljenih iz tujih krajev, da jim naše podnebje ugaja. Omeniti mora, da mora vsak trgovec s semeni vedeti, od kod da je seme, ker sicer ne more jamčiti, če je za naše kraje. Pariška in francoska semena sploh neso za naše kraje. Podpisane more jamčiti, da so semena njegova pristna in kaljiva.

Podpisane prevzema tudi kinčanje grobov in sploh vsa dela, spadajoča v stroko njegovo, ter jih izvršuje hitro, fino in po najnižji ceni. Pri njem dobivajo se tudi raznovrstne rastline in ovetlice v loncih.

Za obilno naročanje priporoča se

z odličnim spoštovanjem

Alojzij Korsika.

(143—19)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.